

VII.510.44.2021.PKR

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
ePUAP**

Szanowny Panie Ministrze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciła się Rada Powiatowa OPZZ w Wałbrzychu z prośbą o pomoc i interwencję w Ministerstwie Sprawiedliwości w przedmiocie przywrócenia Wydziału Pracy w Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu.

Z informacji przedstawionych Rzecznikowi we wniosku wynika, że na podstawie zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie zniesienia niektórych wydziałów w sądach rejonowych oraz zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia wydziałów w sądach rejonowych (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości poz. 83) z dniem 1 kwietnia 2021 roku zniesiono w Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu V Wydział Pracy (§1). Na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 marca 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przekazania niektórym sądom rejonowym rozpoznawania spraw z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych z obszarów właściwości innych sądów rejonowych (Dz. U. poz. 598) sprawy z zakresu prawa pracy z obszaru właściwości Sądu Rejonowego w Wałbrzychu przekazane zostały do Sądu Rejonowego w Świdnicy IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Skarżący wskazują, że **w związku z powyższą zmianą w Sądzie Rejonowym w Świdnicy w Wydziale Pracy nie zwiększono etatów sędziowskich, co spowoduje wydłużenie postępowań sądowych w sprawach pracowniczych.** Skarżący podkreślają, że w sprawach pracowniczych chodzi przede wszystkim o ochronę praw socjalnych ludzi,

która staje się mocno iluzoryczna. Dodatkowo, Skarżący zauważają, że decyzja Ministra Sprawiedliwości jest o tyle niezrozumiała, iż Wałbrzych jest największym miastem byłego województwa wałbrzyskiego, tymczasem w mniejszych miastach jak Kłodzko, Świdnica, Dzierżoniów, czy Ząbkowice Śląskie funkcjonują w Sądach Rejonowych Wydziały Pracy.

Zgodnie z art. 19 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072; dalej jako: p.u.s.p.) Minister Sprawiedliwości tworzy i znosi wydziały oraz wydziały i ośrodki zamiejscowe sądów w drodze zarządzenia, mając na względzie potrzebę zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, w szczególności przez dostosowanie liczby, rodzaju i wielkości wydziałów do obciążenia wpływem spraw, właściwą skalę etatyzacji, ekonomię postępowania sądowego oraz konieczność prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych, w celu zagwarantowania realizacji prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie; w zarządzeniu o utworzeniu wydziału oraz wydziału lub ośrodka zamiejscowego należy określić jego siedzibę, obszar właściwości oraz zakres spraw przekazanych do rozpoznawania.

W doktrynie wskazuje się, że zasadniczy motyw zarządzenia Ministra Sprawiedliwości stanowi racjonalna organizacja sądownictwa; racjonalna to znaczy oparta na faktach poddających się badaniu empirycznemu. Ustawa wymienia najbardziej istotne czynniki „racjonalnej organizacji” (...)¹. Nie określono jednak metod ani narzędzi badawczych pozwalających na obiektywną ocenę istnienia potrzeby tworzenia lub znoszenia wydziałów i ośrodków, pozostawiając to uznaniu władzy wykonawczej. Nie przewidziano również obligatoryjnego i kompetentnego postępowania opiniodawczego pozwalającego uniknąć błędnych decyzji.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich powyższa zmiana siedziby Wydziału Pracy ma olbrzymi wpływ na realizację prawa do sądu zawartego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Zauważyć bowiem trzeba, że strony postępowań będą musiały dotrzeć do siedziby innego sądu, oddalonego kilkadziesiąt kilometrów od Wałbrzycha, a także dłużej oczekiwać na rozpoznanie swoich spraw. Dodatkowo, Rzecznik pragnie zauważyć, że wątpliwości konstytucyjne w tej sprawie wiążą się także z możliwością znoszenia

¹ A. Górski (red.), *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Komentarz*, Lex/el.

wydziałów sądów przez organ władzy wykonawczej w każdym czasie, co narusza zasady niezależności i odrębności władzy sądowniczej².

Zdaniem Rzecznika, konieczność zapewnienia zarówno stronom, jak i sędziom, odpowiednich gwarancji związanych z dostępem do sądu, jak i wątpliwości konstytucyjne związane z przedmiotowym uregulowaniem, wiążą się z obowiązkiem Ministra Sprawiedliwości do roztropnego korzystania z kompetencji przyznanych mu w art. 19 § 1 p.u.s.p. i starannego rozważenia czy przesłanki wymienione w tym przepisie zostały spełnione.

Z uwagi na powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie. W szczególności zaś proszę o wyjaśnienie, w jaki sposób zbadano w tej sprawie zaistnienie przesłanek wynikających z art. 19 § 1 p.u.s.p., tj. racjonalnej organizacji sądownictwa oraz potrzeb wynikających z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów, przed podjęciem decyzji o zniesieniu Wydziału Pracy w Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Rada Powiatowa OPZZ w Wałbrzychu

mail: opzzwałbrzych@gmail.com

² B. Banaszak, *Uwagi o zgodności z konstytucją znowelizowanego prawa o ustroju sądów powszechnych*, Przegląd Sejmowy nr 5/2012, s. 74-75.